

Til Folkeoplysningsudvalget i Københavns Kommune

København, 15. februar 2024

Opfordring til at revurdere støtten til foreninger/klubber som bor til leje hos By og Havn

Denne henvendelse drejer som om vores ønske om, at Folkeoplysningsudvalget genovervejer beslutningen om at fjerne 100-procentstilskuddet til leje af de grunde, som foreninger lejer hos By & Havn I/S.

Roklubben Gefion, Roklubben Skjold, Roforeningen KVIK, Danske Studenters Roklub og Københavns Roklub er de fem ældste roklubber i København. KVIK (1866), KR (1866) og DSR (1867) er tilmed de tre ældste roklubber i Danmark, ligesom DSR er den største roklub og KR den tredjestørste roklub i Danmark.

Svanemølleklubberne har siden 1940'erne haft deres klubhuse i Svanemøllehavnen startende med DSR i 1939. Så med andre ord, har der været roklubber i Svanemøllehavnen i 85 år. Københavns Roklub har i lige så lang tid været placeret i Tømmergraven. Denne historie er nu truet.

Men de foreslåede ændringer har ikke kun konsekvenser for roklubberne. Sejlklubben Sundet, KØS Sejlsport og Søspejderne Gry bliver ligeledes alvorligt ramt.

I 2022 fik alle foreninger, som bor til leje på arealer hos By & Havn, nye lejekontrakter, så alle lejeaftaler blev lige og med samme lejetakst. Denne lød ved aftalernes indgåelse på 90 kr./m².

I den forbindelse blev klubberne bl.a. bedt om at forudbetale 6 måneders leje, hvilket gjorde, at vi bad om møde med Kultur og Fritidsforvaltning for at få hjælp med at dette store beløb, som belaster alle foreninger, men især mindre foreninger, voldsomt.

Mødet blev afholdt januar 2023 med Mads Kamp Hansen og Rikke Lauritzen. Forvaltningen mente dog ikke, at de kunne hjælpe klubberne i den konkrete sag. På samme møde fremførte forvaltningen, at de var i gang med at gennemgå støtten til foreningerne i Kommunen.

I referatet fra mødet kan bl.a. læses:

”Derudover har forvaltningens igangværende oprydningsarbejde på tilskudsområdet betydet, at tilskudsaftaler med folkeoplysende foreninger ændres, så de er i overensstemmelse med lovgivningen på området. Målet er dog, at forhold og rettigheder for foreningerne i videst muligt omfang opretholdes.”

Med dette in mente, var overraskelsen endog *MEGET* stor, da vi 21. december 2023 fik oplyst vores støtte for 2024. Nogle foreninger havde mistet op mod 95 % af den støtte, som de havde ansøgt om. En støtte som foreningerne havde budgetteret med for 2024, ikke mindst fordi der eksisterer mere end mere end 40 års præcedens for netop at dække de ekstraordinære udgifter, som klubberne har ved at være selvdrivende.

Overraskelsen var naturligvis ekstra stor, da vi med referatet fra mødet med forvaltningen i januar i 2023 var betryggede i, at forvaltningen og dermed Kommunen ville gøre alt for at opretholde de nuværende forhold og rettigheder.

Vi har senere erfaret, at begrundelsen for nedskæringerne udelukkende henføres til, at foreningerne bor til leje på By & Havns areal.

Teksten modtaget fra forvaltningen lyder således:

”By & Havn er et interessentselskab og opererer ifølge loven på markedsvilkår, og Københavns Kommune har ikke mulighed for at disponere over By & Havns grunde. By & Havn er derfor sidestillet med en privat udlejer, uagtet Københavns Kommune er medejer af By & Havn. I forbindelse med, at udviklingsarealer tages i brug, f.eks. Nordhavn, har Københavns Kommune tilbagekøbt relevante grunde til brug for kommunale formål, f.eks. skoler mv., efter de i sin tid blev solgt fra til By & Havn, tidligere Arealudviklingsselskabet I/S.”

På den baggrund har vi set nærmere på By & Havns opbygning. Da man oprettede By & Havn i 2006/2007, startede man med at kalde det for Arealudviklingsselskabet I/S. I forbindelse med oprettelsen, som skete via en lovtækt i folketinget, fulgte der en betænkning, hvor man bl.a. kan læse følgende:

”Arealudviklingsselskabet I/S får desuden overført nogle forpligtelser fra henholdsvis Ørestadsselskabet I/S og Københavns Havn A/S, som isoleret set ikke bidrager til selskabets overskud. Bl.a. overtager selskabet de bolværker, der i dag tilhører Københavns Havn A/S, og dermed forpligtelsen til at vedligeholde disse”.

”Selskabet har desuden en forpligtelse til at sørge for, at der kan foregå forskellige aktiviteter på og ved havnefronten udover den egentlige havnedrift, fx skabe mulighed for, at der fortsat kan være sejlklubber, roklubber, arbejde for bedre badevandskvalitet, skabe mulighed for fiskeri osv.”

Med andre ord, så er By & Havn forpligtet til at sørge for, at der i al fremtid skal være mulighed for at der bl.a. kan drives foreningsliv rundt omkring i havnen, og at disse forpligtelser isoleret set ikke kan forventes at bidrage til selskabets overskud.

At vi nævner præmissen for By & Havns virke, er ikke mindst fordi Københavns Kommune ejer 95 % af interessentskabet. Ligeledes fremgår det af By & Havns formål, at der er taget højde for at værne om det frivillige arbejde, og man kan i vedtægterne for By & Havn §3 stk. 4 læse:

”Interessentskabet kan helt eller delvist uden vederlag stille arealer til rådighed for kulturelle formål og for fritids- og rekreative formål.”

Denne sætning er i lige tråd med folkeoplysningslovens kapitel 6 af august 2018, som omhandler anvisning af lokaler og udendørsanlæg for frivillige foreninger.

Hovedtanken bag folkeoplysningsloven er netop, at kommunerne skal stille lokaler til rådighed for folkeoplysende foreninger. Hvis kommunen ikke selv har egnede lokaler til rådighed, skal kommunen hjælpe foreningerne med egnede lokaler og arealer til brug for foreningerne. På den måde bliver alle foreninger i udgangspunktet stillet forholdsmæssigt lige.

Vi står derfor undrende tilbage, hvad angår begrundelsen for forvaltningens anbefaling om at lade tilskuddet til arealleje bortfalde og dermed ændre på en mangeårig forvaltningspraksis.

Vi forstår ikke med hvilken lovhjemmel støtten er fjernet eller hvordan en sådan skulle kunne stå over By & Havns forpligtigelse til at sikre bl.a. roklubber og sejlklubbers fortsatte virke i Københavns Havn.

Vi vil samtidig gerne understrege, at den foreslåede ændring for os at se også strider mod en grundlæggende betingelse i forvaltningspraksis: at alle stilles lige, uanset hvilke forudsætninger som måtte lægges til grund for dette. Hvis man vælger at følge forslaget om en ny praksis, så vil to ens foreninger stilles forskelligt, udelukkende ud fra hvor foreningen historisk er placeret i Københavns Havn: på kommunens arealer eller arealer indenfor By & Havns områder – dette til trods for at Københavns Kommune ejer 95 procent af By & Havn I/S.

At en forening modtager 100 procent støtte, betyder blot at man kan se det fulde beløb som denne forening modtager af kommunen. Der kommer ingen andre kommunale udgifter til som skatter, pasning af grønne arealer, halinspektører eller vedligeholdelse af bygninger. Så vi er godt klar over at på papiret kan støtten se større ud end i andre foreninger, i praksis er den på linje eller måske en dog lavere, sammenlignet med foreninger som holder til på/i kommunale arealer/haller.

Vi ser med stor bekymring på forslaget om at fjerne 100-procentstilskuddet til foreninger, der af historiske grunde måtte leje deres grunde hos By & Havn, med den ene begrundelse at By & Havn menes at operere alene under markedsvilkår. Dette vil de facto stille to identiske foreninger i kommunen forskelligt.

Det har ikke været vores valg at overgå fra en lejeaftale med Københavns Havn til en lejeaftale med By & Havn. Det er en beslutning Københavns Kommune har valgt at tage, da man oprettede By & Havn, og kommunen kunne på dette tidspunkt have valgt at beholde det areal, hvor der har været roklubber/sejlkubber på i 80 år.

Efter at have modtaget oplysningerne om støtten for 2024, har vi både søgt juridisk bistand og undersøgt generel praksis indenfor det folkeoplysende område i andre kommuner.

De eksperter, vi har forhørt hos, har svært ved at forstå denne nye praksis, som stiller nogle foreninger ringere end andre. Desuden mener de samstemmigt, at der er masser af råderum indenfor folkeoplysningsloven til at løse dette problem.

Vi vil derfor kraftigt opfordre til, at denne nye praksis revurderes. Vi har tillid til, at en løsning kan findes, som vil stille alle parter tilfreds, som sikrer at ingen foreninger, som bor til leje hos By & Havn, skal trues af lukning.

Til slut vil vi opfordre Folkeoplysningsudvalget til at fastholde 100-procentstilskuddet, indtil sagen er fuldt belyst.

Med venlig hilsen

Kasper Haagensen (DSR),
Jytte Agergaard (Gefion) og
Carsten Yndigeegn (KR)

på vegne af:

Roklubben Gefion

Roklubben Skjold

Roforeningen KVIK

Danske Studenters Roklub

København Roklub

Sejlklubben Sundet

KØS Sejlsport

Søspejderne Gry